

054/16: Godkjenning av møtebok

Behandling:

Vedtak:

Møtebok for Sør-Hålogaland bispedømmeråd sitt møte 13. juni 2016 godkjennes.

Enstemmig

055/16: Høring om vigselsturgi og forbønsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par

Behandling:

Vedtak:

Sør-Hålogaland bispedømmeråd avgir følgende høringssvar vedrørende vigselsturgi og forbønsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par:

Høringsspørsmål: Kirkerådet ønsker høringsinstansenes synspunkter og eventuelle endringsforslag på følgende punkter:

1. Mener dere at liturgiforslagene (Ordning for vigsel og vigselsturgi og forbønsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par/) svarer godt til Kirkemøtets vedtak (KM sak 17/16)?

SVAR: Sør-Hålogaland bispedømmeråd er glad for at det nå utarbeides en liturgi for vigsel og forbønn som kan brukes overfor alle par. Vi mener at forslaget svarer godt til Kirkemøtets vedtak. Kirkemøtets vedtak om at de nye liturgiene skal være «tilsvarende» liturgier er forstått slik at de i form og innhold skal ligge nært opp til de gjeldende. Vårt høringssvar har dette som forutsetning.

2. Er dere enige i å kalle ordningen «Vigselsordning for likekjønnede og ulikekjønnede par» / «Vigselsordning for likekjønna og ulikekjønna par»? Gi eventuelt forslag til en annen benevnelse.

SVAR: Ordningen bør kalles «Vigselsordning 2017». Begrunnelse: Den foreslåtte benevnelsen er omstendelig og begrepene likekjønnet og ulikekjønnet er fremmede i norsk språk. I prinsippet vil også ordningen fra 2003 være et alternativ for alle par. En opplysning om at den nye ordningen kan brukes både ved vigsel av kvinne og mann og for par av samme kjønn kan legges inn i Alminnelige bestemmelser.

3. Almennelige bestemmelser (s 1-2).

Se svar ovenfor angående opplysning om bruken av ordningen. Presiseringen under pkt 3 om forrettende prests avgjørelsesmyndighet bør utgå. Den er overflødig da dette allerede er dekket i §7 i Tjenesteordning for menighetsprester som det henvises til.

4. Den innledende teksten eller til punktene 1, 2 og 3 i forslaget til vigselsturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par?

SVAR: Under pkt. 2 Inngangsort ønsker vi at det føyes til en tredje mulighet til treenighetshilsen: «I Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn: Vår Skaper, Frigjører og Livgiver». Denne muligheten finnes i andre allerede godkjente liturgier. (Ordning for hovedgudstjeneste 2011).

5. De innledende ordene under punkt 4 Skriftlesninger («Gud har skapt oss [...] stå ved hverandres side livet ut»)?

SVAR: Formuleringen «Når to mennesker velger å leve sammen i ekteskap, stadfester Gud dette fellesskapet med sin velsignelse» bør utgå. Begrunnelse: Formuleringen er unødvendig. Under ledd 2 Inngangsort er det allerede en henvisning til den aktuelle situasjonen, to mennesker har valgt å komme til kirken for å inngå ekteskap og ta i mot Guds velsignelse. Videre har formuleringen en antroposentisk vinkling som bryter med sammenhengen den står i. Både setningen foran (Gud har skapt oss til å leve i fellesskap...osv) og i etterkant (ekteskapet er Guds gode gave) er utsagn som setter ritualet i en skapelsesteologisk perspektiv der Guds handling er utgangspunktet. Det grunnleggende perspektivet i all liturgi er at det dreier seg om et møte mellom Gud og mennesker som skjer på Guds initiativ. Også av denne grunn er formuleringen uheldig og virker forstyrrende liturgisk sett. I høringsdokumentet sies det at både skapelsesmotivet og fellesskapsmotivet bør komme til uttrykk i innledningsordene, i tillegg til at det bør si noe om hva ekteskapet er. Alle disse anliggende er fortsatt ivaretatt selv om en tar ut formuleringen «der mennesker velger å leve sammen...» Om man ønsker å videreføre ordene «...og stadfestet dette fellesskapet med sin velsignelse» fra 2003 liturgien, må dette gis en tydeligere skapelsesteologisk forankring og formuleres på en annen måte enn foreslått. En annen mulighet er å utelate denne formuleringen helt, og sitere 1. Mosebok 2, 18 i tråd med den vektlegging dette skriftordet gis av Bispemøtets flertall i uttalelsen fra 2013. De innledende ordene kunne da lyde slik: L: Gud har skapt oss til å leve i fellesskap med han og med hverandre. Det står skrevet i 1. Mosebok: «Herren Gud sa: Det er ikke godt for mennesket å være alene. Jeg vil lage en hjelper av samme slag». Ekteskapet er Guds gode gave. Han har stadfestet dette fellesskapet med sin velsignelse. Å leve sammen som ektefeller er å leve i tillit og kjærlighet, dele glæder og sorger og trofast stå ved hverandres side livet ut.

6. Forslaget til to obligatoriske skriftlesninger og at disse skal være Sal 36,6-10 og 1 Joh 4,7-12? Angi eventuelle andre forslag til lesninger.

SVAR: De foreslåtte tekstene fungerer ikke i den liturgiske sammenhengen hvor de er plassert. De kan eventuelt inngå som valgfrie tekster. Salme 36 gir ikke den skapelsesteologiske tilknytningen som det kan synes at den er tiltenkt i følge høringsdokumentet. Her hadde det vært ønskelig med tekster med større relevans til ekteskapsinngåelsen som den aktuelle situasjon. Hvis ikke 1. Mosebok 2,18 brukes i de innledende ordene (foreslått under spørsmål 5) kan den komme som obligatorisk tekst her. Vi foreslår også Joh.13, 34-35. En alternativ løsning kunne være å samle ønskede motiver/tematik i en bønn, i tråd med at det liturgiske språk er først og fremst et bønnespråk. Det er vanskelig å lage god liturgi ved å sette sammen bibelstekter som er tatt ut av sin sammenheng. Dette er en svakhet også ved 2003 liturgien. Ved å samle nødvendige og relevante motiver i en bønn

ville en også få en tydelighet som gjør at de etterfølgende valgfrie bibeltekstene faller mer på plass i sammenhengen. I en bønn formulert særskilt for den liturgiske sammenhengen den skal fungere i, har en mulighet til å kombinere teologisk substans og et livsnært perspektiv.

7. Punkt 7 Ekteskapsinngåelse.

SVAR: Her kunne man eventuelt bruke samme ordning som ved borgerlig inngåelse av ekteskap når det gjelder hvem som skal spørres først.

8. Punktene 8 – 13 (Overrekkelse av ringer, forbønn, musikk/symbolhandlinger, salme, velsignelse, utgang).

SVAR: I tillegg til alternativene A og B under punkt 9 Forbønn bør det utarbeides en tredje alternativ bønn. Dette for å kunne omfatte par i ulike livssituasjoner.

9. Det er lagt til 4 nye skriftlesningene som en kan velge å lese. Bør noe tas ut og/eller andre skriftlesninger tas inn?

SVAR: Vi har foreslått 1.Mosebok 2,18 som obligatorisk tekst. Skal den være valgfri bør den også der begrenses til vers 18, ikke 18-20 som det foreslås.Rådet diskuterte særlig teksten fra Ruts bok. Selv om teksten er tatt ut av sin tekstmessige sammenheng, er denne teksten et uttrykk for en kjærlighet og en vilje til forpliktelse som koster. Teksten har videre en sterk og tydelig liturgisk virkningshistorie i forbønnshandlinger for par av samme kjønn. Bispedømmerådet fant derfor at det var ønskelig å beholde teksten, men da kun vers 16b-17a.Dersom Salme 36, 6-10 og 1.Joh 4, 7-12 utgår som obligatoriske tekster kan de komme inn som valgfrie tekster.I tillegg kan disse tekstene vurderes som valgfrie lesninger: Salme 100, 1b-5, Gal 3, 26-28.

10. Forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par.

SVAR: Se svar til spørsmål 2, i tråd med dette bør ordningen benevnes som «ordning for forbønn 2017». Vi viser ellers til svarene under spørsmål 4,6 og 9 som også vil gjelde forbønnsliturgien.

11. Andre kommentar.

Vi vil bemerke at arbeidet med høringsvar har vist at det på sikt er behov for en større revisjon av begge vigselsturgiene uten at ekteskapsynet i den enkelte liturgi rokkes ved.

Enstemmig.